

У К Р А Ї Н А
ТЯЧІВСЬКИЙ РАЙОННИЙ СУД ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ
90500 м. Тячів, вул. Незалежності, 120, ☎ (03134) 3-29-15; 3-35-13
✉ inbox@tc.zk.court.gov.ua

15.11.2018 р. № Н-1.2/12/2018
на № від

Президенту України Порошенко П.О.
01220, м. Київ, вул. Банкова, 11.

Прем'єр Міністру України Гройсману В.Б.
01008, м. Київ, вул. Грушевського, 12/2.

**Голові Верховної Ради України
Парубію А. В.**
01008, м. Київ, вул. Грушевського, 5.

**Голові Спеціальної моніторингової місії
ОБСЄ в Україні Ертурул Апакан**
01054, м. Київ, вул. Тургенєвська 26.

**Керівнику програми ШАГО « Нове
правосуддя» Девіду Вону**
01030, м. Київ, вул. Івана Франка, 36,
3-й поверх, 3-й офіс.

**Виконавчому директору Української
Гельсінської спілки з прав людини
Павліченко О.**
а/с 100, м. Київ, 04071.

**Секретарю Європейської комісії з питань
ефективності правосуддя при Раді Європи
(СЕРЕЈ) Стефану Лейненбергеру**
04070, м. Київ, вул. Іллінська, 8, 7 під'їзд,
6 поверх.

Відповідно до статті 6 Конституції України судова влада є складовою державної влади в Україні. Органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених конституцією межах і відповідно до законів України.

Незалежність суддів у глобалізованому та взаємозалежному суспільстві повинна розглядатися кожним громадянином як гарантія правди, свободи, додержання прав людини та безстороннього правосуддя, вільного від зовнішнього впливу. Суддівська незалежність не є виключним правом чи привілеєм, що надається суддям в їхніх особистих інтересах. Вона надається в інтересах верховенства права та тих, хто шукає та сподівається на правосуддя.

Незалежність, як умова суддівської безсторонності, є гарантією рівності громадян перед судом. (Висновок № 10 (2007) КРЕС до уваги Комітету Міністрів Ради Європи щодо судової ради на службі суспільства).

Статтею 126 Конституції України передбачено, що незалежність суддів гарантується Конституцією та законами України. При цьому діючими положеннями пункту 8 частини 5 статті 48 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" від 02 червня 2016 року №1402-VIII прямо передбачено, що незалежність судді забезпечується його належним матеріальним забезпеченням.

Таким чином, у нашій державі право кожного на справедливий суд забезпечується незалежністю всіх суддів, аспектом якої виступає їх належне матеріальне забезпечення.

Зокрема, частиною 3 статті 135 названого Закону України "Про судоустрій і статус суддів" встановлений базовий розмір посадового окладу судді:

1) судді місцевого суду - 30 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, розмір якого встановлено на 1 січня календарного року;

2) судді апеляційного суду, вищого спеціалізованого суду - 50 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, розмір якого встановлено на 1 січня календарного року;

3) судді Верховного Суду - 75 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, розмір якого встановлено на 1 січня календарного року.

Положеннями частин 4-8 цієї ж статті передбачені регіональні коефіцієнти та деякі щомісячні доплати, які можуть збільшити рівень суддівської винагороди, але право на їх отримання мають не всі судді, а тільки ті з них, які працюють у певному місті, на певній посаді або мають певний стаж роботи на посаді судді.

Пунктом 24 розділу XII "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про судоустрій і статус суддів" передбачено поетапне збільшення посадового окладу судді в часі з 2017 року по 2020 рік, зокрема підпунктом 3, передбачено збільшення посадового окладу з 1 січня 2019 року:

а) для судді місцевого суду - 25 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, розмір якого встановлено на 1 січня календарного року;

б) для судді апеляційного суду та вищого спеціалізованого суду - 40 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, розмір якого встановлено на 1 січня календарного року;

В силу положень частини 2 статті 127 Конституції України, суддя не може належати до політичних партій, профспілок, брати участь у будь-якій політичній діяльності, мати представницький мандат, обіймати будь-які інші оплачувані посади, виконувати іншу оплачувану роботу, крім наукової, викладацької чи творчої.

Отже, основним (і у багатьох випадках - єдиним) доходом судді є отримувана ним щомісячна суддівська винагорода, належний рівень якої не являє особистим привілеєм судді, а є засобом забезпечення його незалежності за рахунок бюджетних коштів, для гарантування ефективної дії принципу верховенства права, незалежності та неупередженості під час здійснення суддею правосуддя, що, у свою чергу, узгоджується з інтересами кожної особи, яка звертається до суду із сподіванням на неупередженість та незалежність судді.

Саме це і зумовлює особливий рівень матеріального забезпечення судді, який зазвичай є, і повинен бути, значно більшим порівняно з іншими професіями, працівники яких, до речі, на відміну від судді, мають право на додаткові заохочуючі виплати та компенсації, премії, займатися підприємницькою діяльністю та не мають багатьох обмежень у приватному та суспільному житті.

Такий підхід відповідає і положенням Європейської хартії про закон «Про статус суддів» від 10 липня 1998 року, за якими рівень винагороди суддям за виконання ними своїх професійних обов'язків має бути таким, щоб захистити їх від тиску, що може спричинити вплив на їхні рішення або взагалі поведінку суддів і таким чином вплинути на їхню незалежність та неупередженість (пункт 6.1).

Водночас рівень винагороди службовців багатьох інших органів державної влади у нашій країні (наприклад, прокурорів місцевих прокуратур, членів Національного агентства з питань запобігання корупції, працівників антикорупційного бюро та прокурорів спеціалізованої антикорупційної прокуратури, що підтверджується положеннями статті 81 Закону України «Про прокуратуру»; статті 23 Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України»; статті 16 Закону України "Про запобігання корупції") вже зараз є значно вищим, ніж в суддів. І це незважаючи на те, що вимоги до віку, стажу роботи у сфері права та моральних якостей таких службовців, а також до меж їх поведінки у приватному житті є значно меншими і вужчими у порівнянні з вимогами, які висуваються до суддів та їх діяльності. Не говорячи вже про співвідношення рівня відповідальності за прийняття рішень, і що головне, рівень їх важливості для прав, свобод та інтересів будь-якої людини.

При цьому, як зазначається в Рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо суддів: незалежність, ефективність та обов'язки від 17 листопада 2010 року N (2010)12, «оплата праці суддів повинна відповідати їх професії та виконуваним обов'язкам, а також бути достатньою, щоб захистити їх від дії стимулів, через які можна впливати на їхні рішення» (пункт 54).

Приймаючи рішення стати суддею кожен з нас, законно розраховував на гідну оплату нашої нелегкої праці та мав обгрунтовані сподівання на її збільшення.

Більше того, засадами державної антикорупційної політики на 2014—2017 роки, затвердженими законом від 14.10.2014 №1699-УІІ, передбачено, зокрема, створення добросовісної публічної служби та визначено заходи, відповідно до яких необхідно реформувати систему оплати праці публічних службовців шляхом істотного підвищення рівня посадових окладів (з урахуванням рівня оплати праці на аналогічних посадах у приватному секторі). Передбачалось схвалити закони щодо внесення змін до Конституції та законів, спрямованих на реформування судоустрою та статусу суддів на основі європейських стандартів.

Проте, не дивлячись на перелічені гарантії суддівської незалежності, що закріплені численними міжнародними та внутрішніми нормами проектом закону № 9000 від 15.09.2018 року «Про державний бюджет України на 2019 рік» передбачено зупинення на 2019 рік дію підпункту 3 пункту 24 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (Відомості Верховної Ради України, 2016 р., № 31, ст. 545; 2017 р., № 2, ст. 25).

При цьому п.10 Прикінцевих положень того ж проекту Закону передбачено, що у 2019 році під час визначення посадових окладів та заробітної плати, грошового забезпечення працівників державних органів застосовується прожитковий мінімум, встановлений для працездатних осіб станом на 1 січня 2018 року.

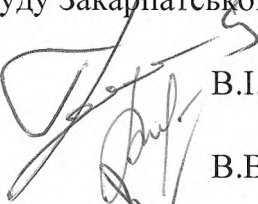

Крім того, проектом закону № 9258 від 01.11.2018 року «про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів», передбачено виключення підпункту 3 пункту 24 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (Відомості Верховної Ради України, 2016 р., № 31, ст. 545; 2017 р., № 2, ст. 25).

Зупинення передбаченого законом поетапного збільшення суддівської винагороди фактично призведе до зменшення рівня їх матеріального забезпечення з 1 січня 2019 року, враховуючи зростання цін та інші інфляційні процеси. Вказані

пропозиції покликані фактично зменшити рівень матеріального забезпечення суддів, дисонують та розбалансують зважений та прийнятий раніше підхід щодо рівня матеріального забезпечення суддів у системі органів та посадових осіб державної влади, за яким, з огляду на те, що виключно суди здійснюють правосуддя, саме судді повинні мати достатній рівень матеріального забезпечення, а не навпаки, порівняно з багатьма службовцями інших органів державної влади, оскільки процес прийняття суддями будь-яких рішень та рівень впливу цих рішень на права, свободи та інтереси будь-якої особи потребують найбільшого захисту від тиску та дії стимулів, через які можна впливати на їхні рішення.

Враховуючи, що прийняття бюджету нашої держави, як і розгляд законопроекту № 9258 очікується у найближчій час, просимо терміново вжити всіх можливих заходів в межах наданої компетенції з метою не допустити прийняття законопроекту № 9258 від 01.11.2018 року, виключити із законопроекту № 9000 від 15.09.2018 року положення закладені у п. 5 Прикінцевих положень «...про зупинення на 2019 рік дії підпункту 3 пункту 24 розділу XII “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України “Про судоустрій і статус суддів”».

З повагою,
судді Тячівського районного суду Закарпатської області

В.І.Гримут

В.В.Чопик

В.І.Бобрушко

В.В.Ніточко

М.М.Сойма

19.11.18
